

VERENIGING JAN VAN HOUT

vrienden van het Leidse Archief

Nieuwsbrief

Jaargang 20 nr. 2

Mei 2009

Secretariaat: Postbus 16113, 2301 GC Leiden

Giro: 133096

E-mail: red4@janvanhout.nl

Website: www.janvanhout.nl

Van de bestuurstafel

Op 13 mei zal Edwin Orsel verhalen over de vele bouwhistorische schatten die achter Leidse gevels verborgen liggen. Ter toelichting zal hij bij zijn lezing gebruik maken van archivalische bronnen als kaarten en prenten. De lezing zal plaatsvinden in de Lakenhal en is georganiseerd in samenwerking met de Vereniging Oud Leiden.

Over bronnen gesproken: op onze website www.janvanhout.nl zijn bronnen te vinden waarvan druk gebruik wordt gemaakt door onderzoekers. Een van hen, zijn naam is Deru Schelhaas, heeft bij zijn onderzoek naar de geschiedenis van de veemarkt in Leiden, veel gebruik gemaakt van de gedigitaliseerde B&W-notulen zoals die sinds oktober 2007 op de site te vinden zijn. Hij heeft beloofd ons op 13 oktober a.s. iets over zijn onderzoek te komen vertellen.

Onze prachtige website hebben we vooral te danken aan Rinus Vrind die hier enorm veel tijd en aandacht in heeft gestoken. Zelfs zoveel tijd en aandacht dat het hem wat teveel is geworden en hij te kennen heeft gegeven zijn werk voor onze vereniging te willen afbouwen. Opnieuw doen wij in deze Nieuwsbrief dus een oproep voor hulp voor het bijhouden van de website. Welke oudere ict-er met belangstelling voor de geschiedenis van Leiden kan ons een handje komen helpen? We keep our fingers crossed!

Zoals u in deze Nieuwsbrief kunt lezen, is het symposiumprogramma nu compleet en kunt u zich opgeven als deelnemer. Het lijkt misschien wat vroeg omdat het symposium pas in december zal plaatsvinden, maar velen van u hebben een druk programma en in dit stadium zijn de agenda's waarschijnlijk nog niet volgelopen. Bovendien is het aantal plaatsen beperkt en verwachten wij veel belangstelling. Onze leden gaan voor, vandaar de vroege berichtgeving.

Wij hopen op veel belangstelling voor de lezing van 13 mei a.s.

Cootje van Doorn, secretaris

Gegevens Begraafplaats Zijlpoort gepubliceerd op website Vereniging Jan van Hout

Priester J.H. Smith pr, voorzitter van het bestuur van de Stichting R.K. Begraafplaatsen voor Leiden, heeft tijdens de jaarvergadering van de Vereniging Jan van Hout op 4 maart de gegevens uit de registers van begraafplaats Zijlpoort formeel beschikbaar gesteld via internet. In totaal zijn door een groep vrijwilligers van het Regionaal Archief Leiden bijna 32.000 gegevens van in de periode 1828 tot 2006 begraven personen uit de begraafregisters van begraafplaats Zijlpoort overgenomen. Hieraan is bijna 10 jaar onafgebroken gewerkt. De database met de begraafgegevens is door de officiële handeling van priester Jeroen Smith opvraagbaar gemaakt via internet en is te raadplegen via de website van de Vereniging Jan van Hout (www.janvanhout.nl).

Op deze website zijn gegevens opvraagbaar als naam, voornaam en geslacht van de begraven persoon, alsmede familierelaties en begraafdatum. Tevens is het mogelijk om tellingen te verrichten en statistische berekeningen van begrafenissen te maken, bijvoorbeeld per tijdvak, klasse, parochie en gemiddelde leeftijd van de overledene.

De gegevens op de website zijn een aanvulling op het gedenkboek door R.C.J. van Maanen e.a., *Een oase van rust, 180 jaar R.K. Begraafplaats Zijlpoort*. Leiden, Uitgave Stichting R.K. Begraafplaatsen voor Leiden 2008. Dit boek bevat veel wetenswaardigheden over zowel de begraafplaats als de kapel en is verkrijgbaar (inclusief een cd-rom met alle begraafgegevens als Excel-bestand) bij de Leidse boekhandels en het Regionaal Archief Leiden, Boisotkade 2A, of te bestellen bij W.M. Hettinga, Lammenschansweg 25, 2313 DJ Leiden, tel. 071-5143191. E-mail: wilbert.hettinga@bekooy.nl.

Prijs € 22,50; voor leden van de Historische Vereniging Oud Leiden € 20,00.

De verborgen geschiedenis achter Leidse gevels

Lezing op woensdag 13 mei 2009 om 20.00 uur in de Lakenhal door ir. Edwin Orsel, bouwhistoricus bij de Unit Monumenten en Archeologie van de gemeente Leiden, georganiseerd door de Historische Vereniging Oud Leiden en de Vereniging Jan van Hout.

Leiden is een fraaie historische stad, wat bevestigd wordt door de status als tweede monumentenstad van Nederland. Vele gevels zijn de getuigen van de rijke historie. Dat achter die gevels een omvangrijke schat aan monumentale interieurs en nog oudere gebouwen schuilgaan is veelal onbekend. Het bouwhistorisch onderzoek door de gemeente Leiden is met name gericht op wat zich achter de gevels bevindt en heeft een keur aan historische bebouwing en interieur afwerkingen aan het licht gebracht. Deze historische schatten zijn vaak voor het grote publiek niet te bezichtigen, door de lezing zal echter een tipje van de sluier worden opgelicht. Zo zullen onder andere middeleeuwse kelders en interieur-afwerkingen uit de renaissance-, barok- en rococo-periode de revue passeren. Maar ook 15de-eeuwse graffiti en 20ste-eeuwse Jugendstiltegels komen aan bod. De vondsten zullen, voor zover mogelijk, worden toegelicht aan de hand van archivalische bronnen, zoals kaarten en afbeeldingen.

Symposium 11 december 2009: Hart voor Leiden: Jan van Hout

(1542-1609)

Zoals eerder al aangekondigd zal de Vereniging Jan van Hout in december 2009 herdenken dat haar naamgever vierhonderd jaar geleden overleed. Op vrijdag 11 december a.s. is daartoe een symposium georganiseerd in de Tuinzaal van Sociëteit De Burcht. Het programma treft u hierbij aan. Bij aanvang van het middagprogramma vindt de presentatie plaats van een monografie over Jan van Hout. Dit boekje zal verschijnen in de Zeven Provinciën Reeks van Uitgeverij Verloren te Hilversum en wordt geschreven door dr. K.J.S. Bostoën in opdracht van de Vereniging Jan van Hout. Het belooft een mooie dag te worden met sprekers van naam die allen, op hun eigen wijze, een aspect van Jan van Hout zullen belichten.

Het bestuur ziet zich genoodzaakt een kleine bijdrage in de kosten van deze dag te vragen. Daarin inbegrepen zijn de kosten van de lunch en alle consumpties. Leden en belangstellenden kunnen zich als deelnemer inschrijven door betaling van € 20,00 op postgiro 133096 of bankrekening nr. 56.63.37.150 t.n.v. de Vereniging Jan van Hout onder vermelding 'symposium'. Wilt u wel duidelijk uw naam en adres vermelden bij de omschrijving? U kunt zich ook per e-mail opgeven via sec5@janvanhout.nl. Eerst na ontvangst van uw betaling wordt uw deelneming definitief. Ruim voor de datum van 11 december worden de toegangskaarten aan u verzonden. Het aantal plaatsen is beperkt, die het eerst komt, het eerst maalt.

Symposiumprogramma

09.30 uur	Zaal open. Ontvangst met koffie/thee
10.00 uur	Welkomswoord door voorzitter drs. W. Bleijie. Overdracht van het dagvoorzitterschap aan prof. dr. D.E.H. de Boer (Universiteit Groningen).
10.15 uur	Dr. G.A.C. van der Lem (Universiteitsbibliotheek Leiden): <i>Jan van Hout, Willem van Oranje en de Opstand</i>
10.45 uur	Prof. dr. W. Otterspeer (Universiteit Leiden): <i>Het Leidse tertagram. Over Jan van Hout en de vier eerste universitaire instellingen</i>
11.15 uur	Koffiepauze
11.30 uur	Prof. dr. R.C.J. van Maanen (Universiteit Leiden): <i>Jan van Hout als stadssecretaris</i>
12.00 uur	Discussie
12.30- 14.00 uur	LUNCH De lunch wordt gezamenlijk gebruikt in het aan de overkant gelegen restaurant Het Koetshuis
14.00 uur	Boekpresentatie aan de gemeentesecretaris van Leiden, mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart door auteur dr. K.J.S. Bostoën.
14.30 uur	Em. prof. dr. C. Heesakkers (Universiteit van Amsterdam): <i>De vrienden van Jan van Hout op grond van Alba amicorum</i>
15.00 uur	Prof. dr. J.M. Koppenol (Vrije Universiteit Amsterdam): <i>Jan van Hout en de rederijders</i>
15.30 uur	Theepauze
15.45 uur	Drs. J.F. Dröge (Bureau voor Bouwhistorie Leiden): <i>Bouwen met Jan van Hout</i>
16.15 uur	Discussie
16.45 uur	Borrel

17.45 uur

Einde

Start van de Beeldbank WO II Leiden en regio

Ter gelegenheid van de start van de *Beeldbank WO II Leiden en regio* is bij de entree van het Regionaal Archief Leiden (RAL) een kleine expositie met documenten uit de periode 1940-1945 ingericht. In deze expositie is een klein gedeelte van de duizenden documenten, die al door het RAL ten behoeve van deze beeldbank zijn gedigitaliseerd, te zien. Zoals echte en valse persoonsbewijzen van Leidenaars, een vroeg exemplaar van een illegaal in Leiden in mei 1941 uitgegeven krantje en enkele andere voorbeelden van Leidse illegale pers. Ook is een deel te zien uit het 12-delige dagboek van Han de Wilde, tijdens de oorlogsjaren middenstander in de Breestraat, waarin hij op gemakkelijke wijze commentaar geeft op het Schouwburgpubliek tijdens de oorlogsjaren. Verder zijn het dagboek van J. Kasten, destijds werkzaam bij de Sterrenwacht en documenten uit de persoonlijke collectie van C. Kromhout, districtsleder van de LO (Landelijke Organisatie voor hulp aan onderduikers) in Leiden, te zien.

Ook een selectie uit de ca. 500 pamfletten die in de beeldbank zijn opgeslagen, hangen in de vitrine. Verder is een aantal naoorlogse uitgaven; zoals een 'vrijheidskalender' met karikaturale tekeningen, speldjes van de Winterhulp en boeken over de oorlog in Leiden en regio in de tentoonstelling te zien.

Eind april zijn de eerste resultaten van het project via de website van het Regionaal Archief Leiden www.leidenarchief.nl beschikbaar en zal vanaf die tijd geleidelijk worden aangevuld met nieuwe foto's en documenten tot er in de loop van 2010 zo'n 75.000 beelden op staan. Alle foto's en documenten zijn voorzien van tekst en uitleg, specifiek gericht op Leiden en de regio.

Subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die in 2008 en 2009 in het kader van het landelijke programma *Erfgoed van de Oorlog* aan het Regionaal Archief Leiden zijn toegekend, maken dit digitalisering project mogelijk. Heeft U nog materiaal (originelen) uit de periode 1940-1945 en zou U dit aan het RAL willen schenken, heeft U een verhaal over de Tweede Wereldoorlog te vertellen of wilt U iets vragen, dan kunt U contact opnemen met het Regionaal Archief Leiden via tel. 071- 5165355 (mw. I. Pot) of via e-mail: info@leidenarchief.nl.

Vischje: Kaart vervaardigd voor de LO (Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers), de opbrengst was voor steun aan onderduikers. Foto Jan Lagas. Collectie Regionaal Archief Leiden.

Mini-expositie: De Beeldbank WO II Leiden en regio
Locatie: Regionaal Archief Leiden, Boisotkade 2A (vitruine bij entree)
Periode: wd. 22 april t/m di. 15 juli 2009
Openingstijden: ma.13.00-17.00 u., di.-vr. 9.30-17.00 u., za. 9.00-13.00 u.
Gesloten: 30 april, 5 mei, 21 t/m 23 mei, 27 mei, 1 juni
Info: info@leidenarchief.nl of tel. 071-5165355 (Ingrid Pot of Benata Hengstmengel)
Website: www.leidenarchief.nl

Nieuwe leden

De Vereniging Jan van Hout verwelkomt de heer J.P.M. van der Geest en de heer J.J. Gijsman als nieuwe leden.

De wezen en Oranje

Regentessen besloten ook het overige personeel te horen. Allereerst ontboden zij de moeder van de meisjeszaal, die van mening was dat de binnenvader en -moeder de grootste stokers waren. Zo zou de binnenmoeder afgelopen zaterdag tegen chirurgijn Starckenburg gezegd hebben "hou maar moed het zal weldra veranderen". Ook verdacht zij de naaivrouw en de keukenmoeder van oranjegezindheid. Verder vertelde zij dat zij vorige week [half september 1796] had gezien dat erop de meisjesplaats met een bezem de letters 'P.W.L.W. oranje boven' was getekend. Zij wist niet wie het gedaan had, er waren toen veel meisjes op de plaats. Het bewijsstuk was inmiddels ook verdwenen want toen ze er naar stond te kijken, begon het plotseling hard te regenen. Weg letters. De regentessen bedankten de meisjesmoeder en namen haar verklaring voor notificatie aan. (RAL, HGW, inv.nr. 197, f. 30v-32). (Wordt vervolgd). *Antoinette Frijns*.

Verlag van de Algemene Ledenvergadering van 4 maart 2009

Aanwezige bestuursleden: drs. W.Bleijie, voorzitter, mw.drs. J.A. van Doorn-Beersma, secretaris, drs. J.G. Endhoven, drs. C. de Graaf, adviseur, mw.drs. A.H. Netiv, archivaris, mw. L.D.Tromp, penningmeester.
Aanwezige leden: 15.

1. Opening en mededelingen
De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom.
2. Notulen van de Algemene ledenvergadering van 20 februari 2008
De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd onder dankzegging aan de secretaris.
3. Jaarverslag 2008
In het *Rooster van aftreden der bestuursleden* is het jaartal 2008 achter de namen van voorzitter Bleijie en secretaris Van Doorn onjuist, dit moet zijn 2014. Voor het overige wordt het jaarverslag goedgekeurd.
4. Financieel jaarverslag en begroting 2009
Mevrouw L.D. Tromp-Genang heeft de financiële administratie op zich genomen. De Financiële Commissie heeft de financiële bescheiden in orde bevonden en goedgekeurd.

5. Aftreden en benoeming nieuw lid Financiële Commissie
De heer Vogel treedt af als lid van de Commissie. De heer J.Wieles meldt zich als enige kandidaat en wordt door de vergadering benoemd tot nieuw lid van de Commissie.
6. Mr T.N. Schelhaasfonds
In verband met de te verwachten hoge kosten van symposium en boekpublicatie wordt dit jaar geen bedrag uit het vrij vermogen van de Vereniging overgebracht naar het Schelhaasfonds.
7. Aftreden en benoeming bestuursleden
De vergadering hecht haar goedkeuring aan de benoeming van mevrouw L.D. Tromp-Genang tot penningmeester van het bestuur.
8. Wat verder ter tafel komt
De voorzitter meldt dat er plannen zijn om, in samenwerking met andere historische verenigingen, te komen tot een opvoering van het Loterijspel van Jan van Hout. Hij is daartoe in bespreking met drs. K.J.S. Bostoën en de Stichting Totaaltheater.
9. Rondvraag
Geen vragen
10. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 19.50 uur.

Agenda

Woensdag 13 mei

Lezing van onze Vereniging in samenwerking met de Vereniging Oud Leiden. Ir. Edwin Orsel spreekt over '*De verborgen geschiedenis achter Leidse gevels*'.

Locatie: Stedelijk Museum De Lakenhal. Aanvang lezing: 20.00 uur.

Zaal open 19.30 uur, ontvangst met koffie en thee.

Tot 15 juli

Tentoonstelling '*De Beelbank WO II Leiden en regio*'. Regionaal Archief Leiden.

Vrijdag 11 december

Symposium '*Hart voor Leiden: Jan van Hout (1542-1609)*'.

Locatie: Tuinzaal van Sociëteit De Burcht.

Zie voor aanmelding voor dit symposium elders in deze Nieuwsbrief.

VERENIGING JAN VAN HOUT
Secretariaat
Postbus 16113
2301 GC Leiden
E-mail: red4@janvanhout.nl

TNT POST
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

